

Studeren met Open Bijbel

Bijbelstudie sectie voor de wat meer gevorderde Bijbellezer

Thema's in de brief aan de Romeinen

11. Het leven van geloof

Uw redelijke eredienst

In de eerste elf hoofdstukken van deze brief heeft Paulus Gods heilswerk in Christus uiteengezet. De eeuwen door is Zijn activiteit op aarde gericht op het behoud van mensen, op grond van hun geloof in Hem. Geloof is hun antwoord van dankbaarheid en gehoorzaamheid op Zijn verlossende genade en roeping. In wat volgt legt Paulus dit levende geloof nader uit. De gelovigen behoren God toe als Zijn kinderen. Hij legt het fundamentele principe in hun nieuwe leven uit met de woorden: "Ik vermaan u dan, broeders, met beroep op de barmhertigheden van God, dat u uw lichamen stelt tot een levend, heilig en God welgevallig offer: dit is uw redelijke eredienst" (Rom 12:1). Het woord "redelijk" heeft de betekenis van "geestelijk", evenals in de brief van Petrus: "verlangt als pasgeboren kinderen naar de redelijke, onvervalste melk" (1 Pet 2:2). Deze geestelijke toewijding contrasteert met de eredienst in de tempel te Jeruzalem, met zijn uitvoerige voorschriften betreffende het ritueel van dierenoffers.

Een leven van dienstbaarheid

Deze geestelijke dienst vraagt een radicale verandering van gezindheid. Paulus zette al eerder in deze brief de gezindheid van het vlees tegenover de gezindheid van de Geest. Hier spreekt hij van een geestelijke 'metamorfose', met hetzelfde woord dat in de evangeliën de gedaanteverandering van Jezus bij Zijn verheerlijking op de berg beschrijft (Mat 17:2). De enige andere plaats waar het in Paulus' brieven voorkomt, werpt licht op de betekenis hier: "En wij allen, die met een aangezicht, waarop geen bedekking meer is, de heerlijkheid van de Here weerspiegelen, veranderen naar hetzelfde beeld van heerlijkheid tot heerlijkheid, immers door de Here, die Geest is" (2 Kor 3:18).

Jezus gaf blijk van Zijn volledige toewijding aan de wil van de Vader, door Zijn volk te dienen. Hij zei dat Hij gekomen was "niet om Zich te laten dienen, maar om te dienen en zijn leven te geven als losprijs voor velen" (Mat 20:28). De discipel van Christus draagt de verantwoordelijkheid vooral zijn medegelovige te dienen "omdat hij een discipel is" (Mat 10:42). Beslissend op de oordeelsdag is wat iemand gedaan heeft voor "deze mijn minste broeders" (Mat 25:40,45). Jezus maakte duidelijk dat "die de wil van God doen" Zijn broeders zijn (Mar 3:35).

De geestelijke dienst wordt dus vooral verricht in de gemeente, die te vergelijken is met een menselijk lichaam. Ieder lid en orgaan levert een eigen bijdrage aan het welzijn van het hele lichaam. Iedere gelovige draagt dus de verantwoordelijkheid goed te overwegen welke 'talenten' hij heeft en hoe hij daarmee nederig zijn medegelovigen zal dienen. Ieder mens heeft van de Heer een gave ontvangen, waarbij Paulus geen principieel onderscheid maakt tussen een bijzondere genadegave – zoals het vermogen te profeteren – en een aangeboren aanleg – zoals het met blijdschap bewijzen van barmhartigheid.

Liefde voor elkaar

De drijfveer van alle activiteiten in de gemeente is liefde voor elkaar. Met het oog op de nieuwe gemeenschap die na Zijn hemelvaart tot stand zou komen, zei Jezus in de bovenzaal: "Een nieuw gebod geef Ik u, dat u elkaar liefhebt; gelijk Ik u liefgehad heb, dat u ook elkander liefhebt. Hieraan zullen allen weten, dat u discipelen van Mij bent, indien u liefde hebt onder elkaar" (Joh 13:34,35). Maar hoe kon Jezus spreken van een nieuw gebod, als het gebod liefde te bewijzen zo oud is als de wet van Mozes (Lev 19:18)? Omdat de liefde die Jezus vraagt vooral is gericht op het behoud van de medegelovige en de motivatie ervan ligt in Jezus' volledige zelfovergave in Zijn dood. Daarom leidt Paulus zijn specifieke aansporingen in met onderlinge liefde in de gemeente: "De liefde zij ongeveinsd. Weest afkerig van het kwade, gehecht aan het goede. Weest in broederliefde elkaar genegen (Rom. 12:9,10). Behalve zorg voor elkaar, vraagt Paulus – net als Jezus in de Bergrede – liefde en vergevingsgezindheid voor ongelovigen, ook voor hen die gelovigen vervolgen.

De christen en de overheid

De christenen in Rome zouden al gauw de aandacht trekken van de overheid. Vandaar dat Paulus, niet alleen in het belang van de gelovigen die daar woonden maar ook van de gehele gemeente van de Heer, de houding van christenen tot de overheid verklaart; en wel op een opvallend positieve wijze.

De gemeente die op de Pinksterdag in Jeruzalem ontstond, bestond aanvankelijk alleen uit Joden. Zij genoten de voorrechten die Rome het Joodse volk had verleend. Ondanks de minachting voor zulke vreemde gewoonten als de sabbatviering en voedselregels, had de Romeinse overheid deze in haar wetgeving opgenomen. Een Romeins burger zou zelfs de doodstraf krijgen, als hij de binnenste hoven van de tempel in Jeruzalem zou betreden. De Joden in Korinte brachten Paulus voor de Romeinse landvoogd Gallio, met de aanklacht dat zijn prediking in strijd was met het Joodse geloof. Maar Gallio beschouwde hun aanklacht als een Joodse aangelegenheid en "joeg hen van zijn rechterstoel weg" (Hand 18:12-16). Dit schiep een belangrijk precedent. Toch wisten Joden in andere steden de apostelen te verhinderen door te gaan met hun werk. De Joden in Jeruzalem hadden Jezus voor stadhouder Pilatus geleid, met de weinig geloofwaardige aanklacht: "Wij hebben bevonden, dat Hij verbiedt de keizer belasting te betalen, en van Zichzelf zegt, dat Hij de Chris-

tus, de Koning is” (Luc 23:2). De Joden in Tessalonika probeerden Paulus en zijn medegelovigen in moeilijkheden te brengen, door naar de stadsbestuurders te gaan met de aanklacht: “Zij handelen allen in strijd met de geboden van de keizer door te beweren, dat er een andere koning, Jezus, is” (Hand 17:7). In de beide gevallen is er een slim mengsel van waarheid en leugens. Tegen Paulus werden telkens aanklachten ingebracht, als zou hij verantwoordelijk zijn voor ordeverstoring. Naarmate het aantal heidenen in de gemeente toenam, werd het steeds duidelijker dat het christelijke geloof in strijd was met de Joodse religie. Daarom was het belangrijk dat de christenen geen reden zouden geven voor aanklachten, maar eer en gehoorzaamheid aan de overheid zouden bewijzen. Jezus had het algemene principe geleerd: “Geef dan de keizer wat van de keizer is, en God wat van God is” (Mat 22:21).

God is de bron van alle gezag, van Wie Daniël eens zei: “Hij zet koningen af en stelt koningen aan” (Dan 2:21). Paulus trekt hieruit de conclusie: “Want er is geen overheid dan door God en die er zijn, zijn door God gesteld. Wie zich dus tegen de overheid verzet, weerstaat de instelling van God, en wie dit doen, zullen een oordeel over zich brengen” (Rom 13:1,2). Toen veel Joden als ballingen naar Babel werden weggevoerd, moest Jeremia verkondigen: “Ik heb de aarde, de mens en het gedierte, dat op het oppervlak van de aarde is, door mijn grote kracht en mijn uitgestrekte arm gemaakt, en Ik geef ze aan wie het Mij goeddunkt” (Jer 27:5). Hij schreef de ballingen een brief, met de raad: “Zoekt de vrede voor de stad waarheen Ik u in ballingschap heb doen wegvoeren, en bidt voor haar tot de HERE, want in haar vrede zal uw vrede gelegen zijn” (Jer 29:7). Paulus’ raad komt hiermee overeen: “Daarom is het nodig zich te onderwerpen, niet slechts om de toorn, maar ook omwille van het geweten” (Rom 13:5). Paulus gaat niet in op de plicht van een gelovige voor het geval de overheid iets eist dat in strijd is met Gods geboden. Enkele tientallen jaren later werden burgers van het Romeinse rijk verplicht af en toe wierook te branden, als blijk van erkenning van de goddelijkheid van de keizer; een eis waaraan de christen niet kon voldoen. In zo’n situatie moest hij het voorbeeld van de apostelen navolgen: “Men moet God meer gehoorzamen dan mensen” (Hand 5:29). In zijn brief aan de gemeente in Smyrna waarschuwt Jezus voor verzoeking en vervolging, Zijn volk bemoedigend met de belofte: “Wees getrouw tot de dood en Ik zal u geven de levenskroon” (Op 2:10).

De vervulling van de wet

In de loop van deze brief heeft Paulus uitgelegd dat Gods heilswerk in Christus – Zijn komst, leven van gehoorzaamheid, offerdood en opstanding – de wet van Mozes buiten werking heeft gesteld: “Want Christus is het einde van de wet, tot gerechtigheid voor een ieder, die gelooft” (Rom 10:4); “Maar thans zijn wij van de wet ontslagen, dood voor haar, die ons gevangen hield, zodat wij dienen in de nieuwe staat van de Geest en niet in de oude staat van de letter” (Rom. 7:6). Het is dan opvallend dat Paulus zijn opwekking tot liefde

(ter afsluiting van zijn vermaning in 12:9-21) op de wet van Mozes fundeert: “wie de ander liefheeft, heeft de wet vervuld. Want de geboden: u zult niet stelen ... worden samengevat in dit woord: u zult uw naaste liefhebben als uzelf. De liefde doet de naaste geen kwaad; daarom is de liefde de vervulling van de wet” (Rom 13:8-10). Een dergelijk beroep op de Tien Geboden doet Paulus ook elders: “Eer uw vader en uw moeder – dit is immers het eerste gebod, met een belofte – opdat het u welga en u lang leeft op aarde” (Efez 6:2,3). In zijn brief aan de Korintiërs daarentegen tekent hij “de tafelen van steen” als een letter die doodt, een “bediening van de dood, met letters op stenen gegrift. ... de bediening, die veroordeling brengt” (2 Kor 3:6-9).

Hoe is deze schijnbare tegenstrijdigheid te verklaren? Duidelijk is, dat de relatie met God niet op wetsvervulling gefundeerd kan worden, want ieder mens is een zondaar. Christus was als enige volmaakt gehoorzaam aan God. Gelovigen mogen aan Zijn gerechtigheid en de zegenrijke gevolgen daarvan deel hebben, door zich met Hem te verbinden in de doop. In hun nieuwe leven krijgt de wet van Mozes, voor zover opgenomen in de geboden van Christus, een nieuwe, positieve functie. Niet als basis van verlossing, maar als richtlijn voor een rechtvaardige levenswandel: “Want wat de wet niet vermocht, omdat zij zwak was door het vlees – God heeft, door zijn eigen Zoon te zenden in een vlees, aan dat van de zonde gelijk, en wel om de zonde, de zonde veroordeeld in het vlees, opdat de eis van de wet vervuld zou worden in ons, die niet naar het vlees wandelen, maar naar de Geest” (Rom 8:3,4). Hierbij is geen sprake van “een eigen gerechtigheid, uit de wet” maar van “gerechtigheid door het geloof in Christus” en de vervulling, in innige gemeenschap met Hem, van de wil van de Vader. De wet wordt door een christen vervuld omdat hij de naaste geen kwaad doet, zelfs niet toewenst of toedenkt. Niet omdat het een wetsregel is, maar voortkomend uit dezelfde gezindheid als die van Christus Jezus.

De tijd verstrikt

Het nieuwe leven in Christus is in meer dan één opzicht niet vrij van spanning. Jezus had gezegd dat Hij even plotseling en onverwacht als een dief zou verschijnen en dat Zijn komst hen als een strik zou kunnen overvallen: “Waakt dan, want u weet niet, op welke dag uw Here komt” (Mat 24:42); “Waakt te allen tijde, biddende, dat u in staat mag zijn te ontkomen aan alles wat geschieden zal, en gesteld te worden voor het aangezicht van de Mensenzoon” (Luc 21:36). Hoe verder de tijd verstreek, hoe dringender dit vermaan werd. Bovendien had Jezus gewaarschuwd voor vervolging: “Indien zij Mij vervolgd hebben, zij zullen ook u vervolgen” (Joh 15:20). Tien jaar later begon de houding van de overheid tegenover christenen in Rome te veranderen en velen werden gemarteld door keizer Nero. Hoe belangrijk was het dan dat de gelovigen in de stad zich zouden wijden aan hun dienst voor de Heer: “Maar doet de Here Jezus Christus aan en wijdt geen zorg aan het vlees, zodat begeerten worden opgewekt” (Rom 13:14).

A.H.